

30. november 2008

BESKÆFTIGELSESPOLITIKKEN I UKENDT FARVAND

Resumé: *Det bliver en stor udfordring for kommunerne, når de fra august 2009 overtager beskæftigelsesindsatsen overfor forsikrede ledige. Kommunernes nuværende indsats overfor kontanthjælpsmodtagerne halter så meget, at AMS har iværksat en handlingsplan for at sikre en aktiv indsats til tiden. Hvis beskæftigelsesindsatsen svækkes overfor de forsikrede ledige, kan det koste vækst og velfærd fremover. Og hvis linjen i den kommunale indsats følges, er det slut med uddannelsesaktivering til de forsikrede ledige.*

Fra august 2009 bliver jobcentrene kommunale. Kommunerne får derfor ansvaret for, hvordan beskæftigelsespolitikken udføres overfor de forsikrede ledige. I dag har den kommunale del af jobcentrene kun ansvaret for beskæftigelsesindsatsen overfor kontanthjælpsmodtagerne, mens staten i jobcentret har ansvaret overfor de forsikrede ledige.

Vurderet ud fra indsatsen på landsplan halter kommunernes nuværende indsats overfor kontanthjælpsmodtagerne gevaldigt. Faktisk står det så sløjt til, at Arbejdsmarkedsstyrelsen (AMS) i slutningen af september 2008 iværksatte en handlingsplan for at sikre kontant- og starthjælpsmodtagere en aktiv indsats til tiden¹.

Tabel 1. Jobsamtaler og tilbud til tiden, forsikrede ledige og arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere

	Forsikrede ledige	Kontanthjælpsmodtagere
Jobsamtaler til tiden (pct.) - september 2008	97,2	75,1
Første tilbud til tiden (pct.) – juni 2008	74,8	67,3
Gentagne tilbud til tiden (pct.) – august 2008	85,8	64,3

Anm.: Kontanthjælpsmodtagere omfatter også starthjælpsmodtagere. Rettidigheden med hensyn til første tilbud for forsikrede ledige er baseret på AErådets egne opgørelser, da Beskæftigelsesministeriet først måler rettidigheden to måneder senere end tidspunktet for ret og pligt.

Kilde: AErådet på baggrund af Jobindsats.dk samt egne beregninger på Beskæftigelsesministeriets DREAM.

¹ Handlingsplanen blev igangsat sammen med beskæftigelsesregionerne.

Som det fremgår af tabel 1, halter indsatsen både med hensyn til at give job-samtaler og tilbud til tiden. I pressemeddelelsen fra AMS, hvor der blev informeret om handlingsplanen, blev den utilfredsstillende indsats beskrevet på følgende måde: ”*Det er ikke godt nok, når vi nu ved, hvad der virker – en aktiv indsats med regelmæssig kontakt*”².

Udfordringen bliver derfor stor for kommunerne. Både i forhold til at få den nuværende indsats på skinner overfor kontanthjælpsmodtagerne, men også i forhold til at kunne løfte den ekstra opgave overfor de forsikrede ledige. Som det fremgår af tabellen, er der store forskelle i rettidigheden, når indsatsen overfor de forsikrede ledige i den statslige del af jobcentret sammenlignes med indsatsen overfor kontanthjælpsmodtagerne i den kommunale del af jobcentret³.

Samtidigt bør indsatsen overfor de forsikrede ledige forbedres både i forhold til første tilbud og i forhold til fuldtidsaktivering af langtidsledige. Staten gør det i forvejen dårligt på disse områder, og nu er der risiko for, at indsatsen forringes yderligere.

Derudover vil aktiviteten i den statslige del af jobcentre med stor sandsynlighed falde alene som følge af beslutningen om, at indsatsen skal kommunaliseres. Det vil være meget uheldigt set i lyset af, at ledigheden forventes at stige kraftigt gennem 2009. Og på langt sigt kan man frygte, at det er den nuværende indsats i den kommunale del af jobcentre, der skal sætte det fremtidige niveau for indsatsen.

Hvis der slækkes på indsatsen overfor de forsikrede ledige, vil det reducere det effektive arbejdsudbud, og dermed vil en svækket aktiv beskæftigelsespolitik koste på den strukturelle ledighed. Indsatsen overfor de ledige er derfor ikke bare et spørgsmål om, at det er kommunen eller staten, der skal varetage den aktive beskæftigelsesindsats. Det er et spørgsmål om vækst og velfærd fremover.

---

² Pressemeddelelsen ”*Handlingsplan skal sikre en aktiv indsats til tiden*”, Arbejdsmarkedsstyrelsen 26. september 2008.

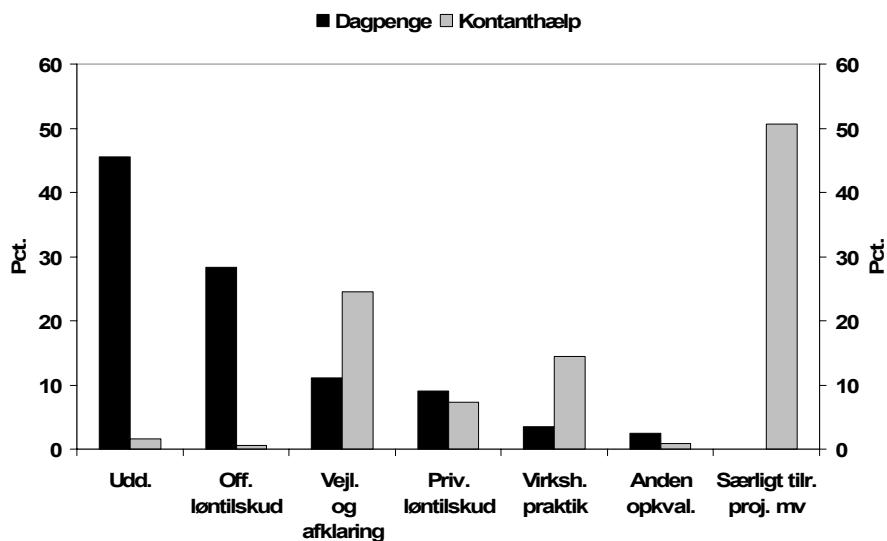
³ Kontanthjælpsmodtagere under 30 år og over 60 år skal have første tilbud efter 13 ugers ledighed, hvor de forsikrede ledige først skal have første tilbud efter 26 ugers ledighed.

Ingen uddannelse til kontanthjælpsmodtagere

Det er ikke kun i forhold til rettidigheden, at der er store forskelle i indsatsen overfor forsikrede ledige og kontanthjælpsmodtagere. Der er også stor forskel på de redskaber, som anvendes i kommunerne og i staten.

Som det fremgår af figur 1, består indsatsen overfor de forsikrede ledige i høj grad af uddannelsesaktivering, der udgør lidt under halvdelen af aktiveringen, samt af forløb med løntilskud. I kontanthjælpssystemet udgør særligt tilrettelagte projekter mv. langt den største del af indsatsen efterfulgt af virksomhedspraktik samt vejlednings og afklaringsforløb. Uddannelsesaktivering bruges stort set ikke i kontanthjælpssystemet, ligesom løntilskud kun bruges i mindre omfang.

Figur 1. Fuldtidsaktiverede fordelt på redskaber, dagpengemodtagere og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere, 4. kvartal 2007 – 3. kvartal 2008 (rullende år)

Anm.: Kontanthjælpsmodtagere omfatter også modtagere af starthjælp.

Kilde: AErådet på baggrund af data fra Jobindsats.dk

Uddannelsesindsatsen er én af hjørnestenene i den aktive beskæftigelsespolitik. Det skyldes, at de job, der opstår, kræver større kvalifikationsniveau end de ”gamle” job, der nedlægges. Uddannelsesindsatsen sikrer dermed de lediges muligheder for at træde ind i nye job og påvirker dermed arbejdsstyrkens kvalifikationsniveau positivt, hvorved også beskæftigelsesudviklingen påvirkes i positiv retning.

Det kan meget vel være, at uddannelsesaktiveringen for forsikrede ledige hidtil ikke har været målrettet nok overfor alle målgrupper. Der bør derfor sættes øget fokus på at få målrettet uddannelsesaktiveringen mod ordinær beskæftigelse. Det vil være at skyde sig selv i foden, hvis det er den nuværende kommunale linje uden uddannelsesaktivering, som bliver normen fremover.

I forhold til indsatsen overfor de forsikrede ledige er indsatsen overfor kontanthjælpsmodtagerne meget lidt belyst. Beslutningen om at flytte jobcentre til kommunerne er derfor et skridt, hvor man famler i blinde.